

Коментарі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
щодо звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми

26746 Дипломатія і міжнародне співробітництво,

рівень вищої освіти Магістр,

спеціальність 291 – Міжнародні відносини

| Звіт ЕГ | Коментар КНУТШ |
|--|---|
| <p>Загальний аналіз щодо Критерію 1: Сильні сторони. 1. Активна співпраця з роботодавцями, передусім МЗС України та його структурними підрозділами. 2. При розробці ОПП врахований досвід закордонних аналогічних програм. Слабкі сторони. Під час акредитації виявлено формальне залучення органів студентського самоврядування у вдосконаленні ОП. Рекомендації: Активно залучати органи студентського самоврядування даної ОП до процесу формування та перегляду ОП. Освоїти позитивний досвід українських ЗВО, зокрема через проведення спільних конференцій з іншими кафедрами ЗВО України, організацією літніх шкіл для студентів та НПП, розвиток програм академічної мобільності в межах України ("САМ Україна", програма національних обмінів "Плацкарт" тощо).</p> | <p>Не можемо в повному обсязі погодитись із наведеними зауваженнями і рекомендаціями. 1) Студентське самоврядування залучається до вдосконалення ОП відповідно до процедур Університету. Зокрема, представники студентського самоврядування входять до Науково-методичної ради Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Вченої Ради Університету та Інституту, тому вони беруть безпосередню участь у затвердженні ОП. 2) Здобувачі освіти, які безпосередньо навчаються на ОПП активно залучені до вдосконалення ОПП через опитування, що здійснюються на кафедрі. 3) Рекомендація «Освоїти позитивний досвід українських ЗВО» в наведеному формулюванні з одного боку передбачає негативний підтекст, а з іншого незрозуміло чого саме не вистачає даній програмі при тому що ЕГ відзначає надзвичайно успішну співпрацю із роботодавцями і врахування досвіду знаних закордонних програм. 4) Організація літніх шкіл не має стосунку до формування і перегляду освітніх програм 5) Університет є учасником програми «САМ Україна» Пропонуємо зняти зауваження і рекомендації, і, з врахуванням унікального досвіду співпраці з роботодавцями, оцінити дану ОП за Критерієм 1 на рівні А</p> |
| <p>Загальний аналіз щодо Критерію 2: Сильні сторони. Механізм вільного вибору дисциплін - зручний, чіткий та прозорий. Здобувачі вищої освіти можуть індивідуально обирати бази практики та тему магістерської роботи. Одним з елементів унікальності ОП є проходження виробничої переддипломної практики здобувачами вищої освіти без відриву від навчання впродовж другого семестру навчання. Слабкі сторони.</p> | <p>1. Наразі, вважаємо недоцільним впровадження нової спеціалізації, запропонованої експертною групою, оскільки значна частина зазначених аспектів розкривається у рамках дисциплін вибіркового блоку «Міжнародне співробітництво та міжвідомча співпраця». Крім того, питання розширення кількості вибіркового блоку можливе виключно у разі збільшення ліцензійного обсягу набору на ОП. Наразі, невеликий ліцензійний обсяг набору на ОП (30 осіб) ставить під питання доцільність відкриття надміру великого вибору спеціалізацій, особливо враховуючи що функціонування ОП здійснюється в основному викладачами кафедри «Міжнародних організацій та дипломатичної служби» ІМВ. Якщо розглянути запропоновану ідею більш детально, то слухним може бути запровадження окремої ОП, яка б була спрямована на підготовку фахівців для роботи у</p> |

| | |
|---|--|
| <p>Відсутність таких ОК серед нормативних курсів, які стосуються регіональних проблем та міжнародної безпеки. Ці об'єкти спеціальності 291 вивчаються або на окремих спеціалізаціях: «Міжнародне співробітництво та міжведомча співпраця» («Дипломатія регіонів та транскордонне співробітництво») або на вибіркових дисциплінах, «Міжнародні організації в сфері безпеки»; «Інформаційна політика та інформаційна безпека держави». У більшості РНП відсутня інформація про соціальні навички "soft skills".</p> <p>Рекомендації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В контексті динаміки розвитку програми розглянути можливість впровадження нової спеціалізації з умовною назвою "Менеджмент у міжнародних організаціях", що буде зосереджена на підготовці фахівців, які в подальшому можуть працювати в системі міжнародних організацій, передусім у структурних підрозділах штаб-квартири ООН та в центральному апараті спеціалізованих установ цієї організації (в Україні на даний момент немає відповідних аналогів). 2. Розглянути можливість додати вищезгадані ОК до нормативних курсів, які будуть стосуватися регіональних проблем та міжнародної безпеки. 3. Прописати у РНП ОК інформацію про соціальні навички "soft skills". 4. Доповнити і оновити робочі програми освітніх програм новітньою вітчизняною та іноземною літературою за останні 5 років, а також електронними офіційними ресурсами. | <p>міжнародних організаціях на зразок «Менеджмент у міжнародних організаціях та міжнародна цивільна служба» - однак це є предметом окремої дискусії.</p> <p>2. На нашу думку, наповнення ОП навчальними дисциплінами, з огляду на мету та завдання ОП, є оптимальним в межах виділеного обсягу кредитів на обов'язкові компоненти ОП. Питання регіональних проблем значною мірою розкриваються через такі курси ОП як «Інтеграційні процеси та об'єднання», «Міжнародні організації», «Європейська політика, урядування, дипломатія».</p> <p>Варто також зазначити, що в Інституті за спеціальністю 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії функціонують інші ОПП, які зосереджені саме на питаннях вивчення і дослідження регіональних комплексів та безпеки (міжнародної та національної), зокрема «Регіональні студії» та «Зовнішня політика і національна безпека». ОП «Дипломатія і міжнародне співробітництво» фокусується більшою мірою на дипломатичному інструментарії вирішення наявних проблем, зокрема безпекового характеру, що зумовлює контекстуальне висвітлення проблем міжнародної безпеки та особливостей регіональних комплексів відносин в рамках нормативних дисциплін, які в своїй назві не містять згаданої проблематики.</p> <p>3. "Soft skills" здобувачів освіти за ОП безпосередньо розвиваються низкою компонент ОП («Дипломатичний протокол та професійна етика», «Теорія і практика міжнародних переговорів», «Недержавні актори та лобістська діяльність в міжнародних відносинах», «Практична психологія в дипломатії», «Публічна комунікація в державному секторі» та ін., однак через відсутність чіткого юридичного формулювання терміну він ("Soft skills") у документах університету (як і наказах МОН України) не використовується – натомість використовуються затверджені МОН України для використання у стандартах освіти формулювання загальних компетентностей.</p> <p>4. Рекомендація щодо оновлення переліків літератури в робочих програмах незрозуміла. У рамках ОП постійно проводиться робота з доповнення та оновлення робочих навчальних програм дисциплін новітньою вітчизняною та іноземною літературою, а також електронними офіційними ресурсами. Наразі усі робочі навчальні програми містять фахову наукову та навчальну літературу, як за останні 5 років, так і попередніх років, у той же час, потрібно враховувати специфіку кожної навчальної дисципліни та досліджуваних питань або тем. Деякі освітні компоненти мають теоретичну складову, яка малозмінна з часом, тому було б нерозумно повністю відмовлятися від давніших напрацювань. Ще частина курсів є новітніми й авторськими, а тому не мають достатнього забезпечення відповідною фаховою літературою, тому перед їх викладачами стоїть питання створення відповідних навчально-методичних комплексів, що і здійснюється НПП кафедри, але ще не могло бути повною мірою виконано через короткий термін існування ОП.</p> <p>Пропонуємо зняти зауваження і рекомендації</p> |
| <p>Загальний аналіз щодо Критерію 3:</p> <p>Сильні сторони. Правила прийому на навчання за ОНП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО (у тому числі англійською мовою). Розроблена нормативна база щодо визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО.</p> <p>Слабкі сторони.</p> | <p>1.1 Право на академічну мобільність наразі не було реалізовано здобувачами вищої освіти за ОП з огляду на короткий термін дії ОП, а також тому, що через коротку тривалість навчального процесу в рамках ОП (1 рік 4 місяці), можливі лише короткотермінові програми менше одного семестру.</p> <p>Активніше використання здобувачами вищої освіти ОП каналів академічної мобільності включено до плану розвитку ОП на найближчі 3 роки.</p> <p>Також варто відзначити, що від 2019 року не лише в Україні, а й решті держав Європи та світу запроваджено жорсткі карантинні обмеження, які фактично унеможливають академічну мобільність і створюють значні проблеми в плануванні такої. Такі обставини негативно вплинули та продовжують впливати на 3 набори за ОП (2019, 2020 і 2021 рр.).</p> |

| | |
|--|--|
| <p>1. Відсутність фактів реалізації права на академічну мобільність здобувачами вищої освіти, а також зарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.</p> <p>2. Зміст фахового вступного випробування містить значний відсоток питань із таких курсів, як “Міжнародні відносини та світова політика” та “Історія міжнародних відносин”.</p> <p>Рекомендації:</p> <p>1. ЕГ рекомендує активізувати діяльність щодо залучення здобувачів вищої освіти до програм академічної мобільності, підвищити рівень їхньої поінформованості щодо можливостей та вимог до зарахування результатів навчання, здобутих в інших ЗВО. Рекомендовано створити чіткі процедури, які забезпечуватимуть можливість визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.</p> <p>2. Адаптувати зміст фахового вступного випробування до потреб даної ОП, розширивши перелік питань з таких курсів як “Зовнішня політика України”, “Теорія міжнародних відносин”, “Дипломатична і консульська служба” тощо.</p> | <p>1.2 Відсутність «зарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті» не може бути недоліком програми, це, до прийняття відповідних рішень ЦОБВ, є підтвердженням якості програми і її позитивною рисою. Університет чітко і послідовно дотримується цієї позиції, повідомляє її здобувачам освіти і всім зацікавленим особам, і таким чином навіть формально дотримується вимог підкритерію 3.4. «Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми». Ця позиція Університету була доведена до Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти, яке на своєму засіданні 26 травня 2020 року визнало (у відповіді С.М. Квіта), що відсутність практики зарахування результатів неформальної освіти не може вважатися недоліком програми (див відеозапис).</p> <p>Звертаємо увагу на те, що аналогічні настанови (про те що неврахування результатів неформальної освіти не може вважатися недоліком програми) керівництвом Національного Агентства надало експертам і членам ГЕР під час семінарів у вересні 2020 року (https://bit.ly/3iYwvR).</p> <p>Додатково повідомляємо, що наразі МОН України розробило і подало на погодження проект наказу щодо визнання неформального навчання при присвоєнні освітніх кваліфікацій. У разі його затвердження через шість місяців після його підписання ЗВО України отримають право, в межах визначених цим наказом, здійснювати визнання результатів неформальної освіти.</p> <p>Університет не збирається керуватися досвідом тих ЗВО України які порушують і чинне національне законодавство і рекомендації ЄС («Council recommendation on the validation of non-formal and informal learning», Brussels, 5.9.2012, COM(2012) 485 final).</p> <p>Додатково зазначимо, що запровадження окремими ЗВО України у явочному порядку (рішеннями Вчених рад, але без врегулювання на національному рівні) практики визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті може поставити під сумнів дипломи, видані не тільки відповідними університетами, а й сфері вищої освіти України в цілому.</p> <p>2. В Інституті проводиться фактично одне фахове вступне випробування для декількох різних ОП, уніфіковане таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти можливості ширшого вибору освітньої програми в рамках спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії для подальшого навчання, що і обумовлює такий характер питань. Також проект Правил прийому на 2022 навчальний рік передбачає проведення єдиного фахового вступного випробування в магістратуру з використанням технологій зовнішнього незалежного оцінювання за спеціальності 29 Міжнародні відносини, тим самим питання не належить до компетенції гаранта і проектної групи ОП.</p> <p>Вищезазначене дозволяє нам пропонувати зняти зауваження і рекомендації, і, з врахуванням неухильного дотримання рекомендацій ЄС і європейських акредитаційних агенцій, оцінити дану ОП за Критерієм 3 на рівні А</p> |
| <p>Загальний аналіз щодо Критерію 4:</p> <p>Сильні сторони.</p> <p>Багаторічний досвід НПП дає змогу використовувати різні методи та практики під час навчання: презентації, групові завдання, залучення результатів досліджень колег із-закордону, телемости, відеоконференції.</p> | <p>Право на академічну мобільність наразі не було реалізовано здобувачами вищої освіти за ОП з огляду на короткий термін дії ОП, а також тому, що через коротку тривалість навчального процесу в рамках ОП (1 рік 4 місяці), можливі лише короткотермінові програми менше одного семестру.</p> |

| | |
|--|---|
| <p><i>НПП активно залучені до участі в програмах академічної мобільності.</i></p> <p>Слабкі сторони.</p> <p><i>Відсутність практики участі в програмах академічної мобільності серед здобувачів ОП.</i></p> <p>Рекомендації:</p> <p><i>1. Підсилити інтернаціональну складову ОП так, щоб здобувачі мали можливість брати участь у програмах академічної мобільності, активніше залучити гостей професорів та експертів галузі з-за кордону для проведення лекційних та практичних занять (як в очному так і в дистанційному форматах).</i></p> | <p>Активніше використання здобувачами вищої освіти ОП каналів академічної мобільності включено до плану розвитку ОП на найближчі 3 роки.</p> <p>Також варто відзначити, що від 2019 року не лише в Україні, а й решті держав Європи та світу запроваджено жорсткі карантинні обмеження, які фактично унеможливають академічну мобільність і створюють значні проблеми в плануванні такої. Такі обставини негативно вплинули та продовжують впливати на 3 набори за ОП (2019, 2020 і 2021 рр.).</p> <p>Щодо гостей професорів – така практика періодично застосовується (наразі таке співробітництво відбувається, наприклад, із Вроцлавським університетом, у рамках якого професор Н.Л. Яковенко 18-22 жовтня 2021 р. прочитала тижневий курс лекцій за тематикою нашої ОП у зазначеному університеті, а 1-14 листопада цього року професор Вроцлавського університету Л. Лещенко прочитає курс лекцій для здобувачів вищої освіти за ОП «Дипломатія і міжнародне співробітництво» в ІМВ; подібні приклади маємо і за минулі роки), проте систематичне її запровадження можливе лише за наявності спеціальних програм на рівні Інституту та Університету з їх відповідним фінансуванням.</p> |
| <p><i>Загальний аналіз щодо Критерію 5:</i></p> <p>Сильні сторони.</p> <p><i>1. Популяризація академічної доброчесності на високому рівні, контроль на наявність плагіату на всіх рівнях навчального процесу. Жорсткі вимоги і контроль до якості наукових робіт. Про це свідчать допустимі норми запозичень у наукових працях та кваліфікаційних роботах. У випадку невідповідності вказаним нормам роботи відправлялися на доопрацювання. Таким чином ЗВО займає активну позицію у дотриманні норм академічної доброчесності.</i></p> <p><i>2. Залучення другого викладача на кожен іспит задля забезпечення прозорості оцінювання і мінімізування конфліктів.</i></p> <p>Слабкі сторони.</p> <p><i>У силабусі зазначено тільки кількість балів за кожне завдання і пояснено, що означає кожна оцінка. ЕГ рекомендує чіткіше прописати критерії для отримання оцінки за визначеною шкалою.</i></p> | <p>Вважаємо, що критерії оцінювання кожного виду діяльності здобувачів вищої освіти за ОП достатньо чітко доносяться до них, а саме повідомляються здобувачам освіти на першому аудиторному занятті. Крім того, у робочій навчальній програмі кожної навчальної дисципліни за ОП міститься таблиця «7.1 Форми оцінювання студентів», у якій визначено співвідношення між максимальною оцінкою за формами оцінювання та результатами навчання, які вони забезпечують. Фактично, досягнення відповідних результатів навчання і є критерієм для певної оцінки роботи здобувача вищої освіти. Таким чином, ми не бачимо потреби в додатковому дублюванні критеріїв отримання оцінки у робочих навчальних програмах.</p> <p>Вищезазначене дозволяє нам пропонувати оцінити дану ОП за Критерієм 5 на рівні А</p> |
| <p><i>Загальний аналіз щодо Критерію 6:</i></p> <p>Сильні сторони.</p> <p><i>НПП, залучені до реалізації ОП мають великий професійний досвід, підтверджений науковими публікаціями, підручниками, участю та організацією міжнародних конференцій, міжнародними проектами тощо. Реальне залучення до навчального процесу фахівців-практиків з системи МЗС України, працівників дипломатичних установ України за кордоном, а також експертів галузі. Перевагою даної ОП є можливість проходження стажування НПП в Міністерстві закордонних справ.</i></p> <p>Слабкі сторони.</p> <p><i>1. Недостатнє залучення професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення семінарських та практичних занять слухачів ОП.</i></p> | <p>1. На сайті Інституту, в розділі присвяченому діяльності кафедри міжнародних організацій і дипломатичної служби, наявна достатня інформація про академічну та професійну кваліфікацію викладачів, включно з їхніми науковими інтересами та останніми публікаціями, також міститься контактна інформація кафедри загалом. Персональна контактна інформація НПП є їх персональними даними, які підлягають регулюванню відповідним законодавством, тому надання особистої контактної інформації кожним викладачем є власним вибором такої особи. Втім здобувачі вищої освіти в Інституті мають широке коло способів контакту з викладачами – від особистого спілкування в час «методичних годин викладачів», коли вони перебувають безпосередньо на кафедрі (неможливо в умовах карантину), до спілкування через корпоративну поштову скриньку та програму Microsoft Teams, профілі в яких мають усі здобувачі освіти Інституту та НПП.</p> <p>2. Наразі на ОП склалася усталена практика залучення висококваліфікованих фахівців-практиків з МЗС</p> |

| | |
|---|--|
| <p>2. Професійні кваліфікації викладацького складу відповідають в цілому вимогам, але наявні приклади, коли викладач не має відповідних стажувань за останні 5 років (чи їх не наведено у відповідній таблиці).</p> <p>3. Слабка публікаційна активність за тематикою окремих ОК (у тому числі й у провідних наукових виданнях).</p> <p>Рекомендації щодо вдосконалення ОП:</p> <p>1. Експертна група рекомендує уніфікувати та розмістити на сайті кафедри в ІМВ КНУТШ (http://www.iir.edu.ua/education/international_relations/mvods/staff/) розгорнуту інформацію про академічну і професійну кваліфікацію викладачів кафедри міжнародних організацій та дипломатичної служби, зокрема посилення на міжнародні авторські профілі НПП, а також подати їхню контактну інформацію.</p> <p>2. Ширше залучати роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення аудиторних (семінарських та практичних) занять. Провести необхідну організаційну роботу щодо залучення гостей-професорів та викладачів із закордонних ЗВО-партнерів до читання лекцій та проведення семінарських занять для здобувачів ОП (як в дистанційному, так і очному форматах).</p> <p>3. Розширити публікаційну діяльність викладачів з акцентом на ті дисципліни, які вони забезпечують.</p> <p>4. Посилити організаційну роботу щодо збільшення кількісних та якісних показників наукових публікацій у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection відповідно до напрямів ОК через мотивацію та заохочення ЗВО НПП до публікації в авторитетних міжнародних виданнях, що мають високі наукометричні показники (як індивідуального автора, так і у співавторстві із зарубіжними колегами).</p> <p>5. Активніше висвітлювати досягнення та результати діяльності НПП на сайті ІМВ КНУТШ та офіційних сторінках кафедри, у соціальних мережах для публічного представлення унікальності ОП.</p> | <p>України, зокрема на рівні керівного складу структурних підрозділів МЗС, які можуть поділитися зі здобувачами освіти за ОП своїм значним практичним досвідом. При цьому, при узгодженні формату їх залучення у кожному конкретному випадку, ініціатива у виборі форми заняття належить запрошеній особі. У більшості випадків найбільш відповідною формою є лекційне заняття.</p> <p>3. Публікаційна активність НПП постійно перебуває у центрі уваги кафедри. Програмою розвитку кафедри міжнародних організацій та дипломатичної служби передбачені як щорічні наукові публікації викладачів, так і розроблення відповідних навчально-методичних комплексів для освітніх компонент, не забезпечених доступною навчальною літературою. Враження про недостатню публікаційну активність викладачів могло скластися з огляду на те, що в рамках звіту самооцінювання надавалися дані щодо публікацій викладачів виключно за обов'язковими компонентами ОП, тоді як, додатково до них, існує значний доробок за вибірковими компонентами ОП, а також за дисциплінами інших освітніх програм в межах Інституту, викладання яких також забезпечується НПП кафедри.</p> <p>4. Процес розміщення публікацій у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection, є тривалим за часом, більшість викладачів кафедри подали свої матеріали до відповідних видань та очікують на їх публікацію.</p> <p>5. Інформація про основні досягнення та результати роботи кафедри, окремих НПП з її складу, ОП і окремих здобувачів вищої освіти за ОП регулярно та в повній мірі публікуються на відповідних ресурсах – вебсайті Інституту (розділи «Анонси», «Новини» та «Кафедра міжнародних організацій і дипломатичної служби»), сторінках у соціальній мережі Facebook («Кафедра міжнародних організацій і дипломатичної служби» та «Український Центр Публічної та Культурної Дипломатії»).</p> <p>Враховуючи наявний унікальний позитивний досвід залучення фахівців-практиків вносимо пропозицію оцінити дану ОП за Критерієм 6 на рівні А</p> |
| <p>Загальний аналіз щодо Критерію 8:</p> <p>Сильні сторони. Зустрічі зі стейкхолдерами підтвердили наявність постійної взаємодії з роботодавцями. Здобувачі вищої освіти залучаються до аналізу і перегляду ОП у формі опитування. Керівництво КНУТШ, університетські структурні підрозділи підтримують розвиток культури якості вищої освіти через запровадження зрозумілих та прозорих процедур.</p> <p>Слабкі сторони. Залучення здобувачів, органів студентського самоврядування і роботодавців до процесу регулярного оновлення освітньої програми має епізодичний характер. Студентське самоврядування не приділяє достатньої зацікавленості до процесів перегляду та оновлення ОП.</p> <p>Рекомендації:</p> | <p>1. Рекомендація щодо щорічного оновлення освітньої програми є дуже дивною. Вона суперечить ustalеній практиці європейських університетів – рекомендована частота оновлення програми складає раз на чотири-шість років. Гнучкість ОП має досягатися шляхом постійного оновлення освітніх компонентів а не програми. Оновлення ОП здійснюється за необхідності та ініціюється гарантом програми, у разі виявлення такої потреби. Це може здійснюватися, у тому числі, й на основі пропозицій, отриманих від здобувачів освіти, роботодавців або інших зацікавлених сторін, із обов'язковим залученням усіх стейкхолдерів, у тому числі студентського самоврядування.</p> <p>2. ОП зацікавлена у надходженні пропозицій від будь-яких зацікавлених сторін, але вимагати м цього від них не можемо.</p> <p>Вищезазначене дозволяє нам пропонувати оцінити дану ОП за Критерієм 8 на рівні А</p> |

| | |
|---|--|
| <p>1. Рекомендовано активніше залучати здобувачів, роботодавців до процесу регулярного оновлення (не рідше одного разу на рік) освітньої програми та документально оформлювати надходження пропозицій від різних стейкхолдерів та їх обговорення на засіданнях кафедри.</p> <p>2. Студентському самоврядуванню брати активну участь у забезпеченні якості освіти, долучатися до перегляду освітніх</p> | |
| <p>Загальний аналіз щодо Критерію 9:</p> <p>Сильні сторони. Відкритий доступ до освітніх програм та документації на сайтах Університету та Інституту.</p> <p>Слабкі сторони. ЕГ рекомендує удосконалити систему зворотнього зв'язку і забезпечити її анонімність, наразі зв'язок відбувається за допомогою телефону та пошти. ЕГ пропонує додати онлайн-форму, яка буде у відкритому доступі або можливість коментувати програму у самих документах онлайн, а також радить публікувати пропозиції для внесення змін.</p> | <p>Онлайн-форма, яка дає можливість усім стейкхолдерам анонімно коментувати ОП і вносити свої пропозиції, була розроблена, але на час складення звіту самооцінювання через неї ще не було надано достатньо коментарів, щоб було доцільно її представляти.</p> <p>Водночас частина управлінських рішень не може базуватися на анонімних зверненнях, тому авторизовані способи звернень необхідно зберігати.</p> |